

403477

NOTITIE

GEDIFFERENTIEERDE TARIEVEN
OVER~WEGEN EN TYPEREN

A. PRINS
VOORSCHOTEN
September 2004

Inhoudsopgave

1. Inleiding
 - 1.1 Aanleiding
 - 1.2 Doelstelling
2. Kadernota afvalinzameling 2004-2008
 - 2.1 Beleidsuitgangspunten
 - 2.2 Stand van zaken brengplaats
3. Onderzoek 2002
 - 3.1 Onderzoek 2002 en behandeling in de commissie Ruimte
4. Gevulei
 - 4.1 Diftarnotitie Gevulei
5. Tijd voor diftar?
 - 5.1 Voorwaarden voor diftar
6. Van type woning naar type huishouding
 - 6.1 Huidig systeem met type woning
 - 6.2 Onderscheid etagewoning en overige woningen
 - 6.3 Systeem met type huishoudens
 - 6.4 Argumenten voor en tegen
 - 6.5 Overzicht tarieven
7. Conclusies
 - 7.1 Inleiding
 - 7.2 Conclusies
 - 7.3 Aanbevelingen

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding.

In de raadsvergadering van 29 januari 2004 is de Kadernota Afvalinzameling 2004-2008 (Kadernota) vastgesteld. Een van de uitgangspunten van deze Kadernota is dat de gemeenteraad in het jaar 2004 de huidige tariefstructuur opnieuw beschouwd, inclusief de mogelijkheden voor het toepassen van een diftar-systeem. Voor u ligt de notitie die de bouwstenen voor de discussie aandraagt. Het is inderdaad *opnieuw* beschouwen.

De commissie Ruimte heeft reeds in december 2002 uitgebreid gediscussieerd over dit onderwerp naar aanleiding van een verkennend onderzoek en een nota over de (on)mogelijkheden van gedifferentieerde tarieven in onze gemeente. Binnen de commissie Ruimte waren de meningen sterk verdeeld en men heeft het voorstel van de toenmalige wethouder gevolgd om het bestaande tariefsysteem voorlopig te handhaven en door te gaan met het verbeteren van het voorzieningenniveau. De discussie zou vervolgens weer opgepakt worden als de brengplaats zou zijn gerealiseerd (planning eind 2003). Er heeft geen behandeling in de raadsvergadering plaatsgevonden. Dat de discussie nu toch plaatsvindt, ondanks dat de brengplaats nog niet is gerealiseerd, is het gevolg van het bovengenoemde uitgangspunt van de Kadernota. De aanleiding om de tariefstructuur opnieuw te beschouwen is dat er in het Coalitieprogramma 2002-2006 is opgenomen het reinigingstarief meer aan te laten sluiten bij de individueel aangeboden hoeveelheid huishoudelijke afvalstoffen.

1.2 Doelstelling

Doelstelling van deze notitie is een aanzet te geven tot een hernieuwde discussie over het toepassen van gedifferentieerde tarieven in de afvalstoffenheffing. De discussie zal moeten leiden tot een keuze voor "echte" diftar, dus een systeem waarbij er een directe relatie gelegd wordt tussen het aangeboden afval en de te betalen prijs of een keuze voor een differentiatie op type woning of type huishouden. Naast de stukken die ten grondslag hebben gelegen aan de discussie in 2002 liggen er nu de Kadernota Afvalinzameling 2004-2008 en de notitie "Diftar: het standpunt van de Gevulei".

Omwille van de duidelijkheid wordt u er op gewezen dat in deze notitie onder de term diftar alleen die systemen bedoeld worden die een directe, feitelijke relatie leggen tussen afvalaanbod en de te betalen kosten. Dit zijn de systemen met differentiatie naar volume, volume/frequentie en gewicht. Differentiatie naar type woning of grootte van het huishouden vallen niet onder het begrip diftar. Deze tariefstelsels worden bij name genoemd.

2. Kadernota Afvalinzameling 2004-2008

2.1 Beleidsuitgangspunten

In de Kadernota is het nieuwe afvalbeleidskader van onze gemeente vastgesteld. Het beschrijft de uitgangspunten die het kader vormen waarbinnen het beleid en de uitvoering van de huishoudelijke afvalinzameling dienen plaats te vinden. Een van die uitgangspunten luidt: "De gemeenteraad zal in 2004 de huidige tariefstructuur opnieuw beschouwen, inclusief de mogelijkheden van een diftarsysteem". De beleidsuitgangspunten zijn uitgewerkt in doelstellingen. Om de doelstellingen te kunnen realiseren zijn acties geformuleerd. Die acties bestaan uit het uitbreiden en verbeteren van de haal- en brengsystemen, het serviceniveau op het gewenste peil brengen en meer voorlichting en communicatie. Differentiatie van de afvalstoffenheffing is ook een van de instrumenten die ingezet kan worden om de doelstellingen te halen. De vraag ligt nu voor of het inzetten van dit instrument aan de orde is en in welke vorm.

Een van de conclusies van de nota Tariefdifferentiatie in Voorschoten (diftarnota 2002) was dat het van belang is de wenselijkheid van de invoering van diftar in een breed kader te maken, omdat diftar één van de manieren is om scheidingsresultaten te verbeteren. Andere instrumenten zijn communicatie en stimulerende en corrigerende prikkels (beloningen en boetes). Om te kunnen bepalen welke instrumenten wanneer worden ingezet moet duidelijk zijn welke beleidsuitgangspunten en doelstellingen worden nagestreefd. Aan die voorwaarde is in ieder geval voldaan met de Kadernota.

In de Kadernota is als doelstelling met betrekking tot het doorberekenen van de kosten van het afvalbeleid opgenomen: "Het volledig dekken van de kosten voor de afvalinzameling en – verwerking uit de opbrengsten vanuit de afvalstoffenheffing vanaf 2005. Uiterlijk in 2007 dienen ook de kosten voor de flankerende maatregel afvalcommunicatie te worden gedekt door de afvalstoffenheffing". Op welke wijze de doorberekening geschiedt, het toerekeningssysteem, staat daar los van. De Wet milieubeheer stelt dat elke gemeente ter bestrijding van de kosten die verbonden zijn aan het beheer van huishoudelijke afvalstoffen een heffing kan instellen waaraan gebruikers van een perceel onderworpen kunnen worden ten aanzien waarvan een verplichting tot inzameling van huishoudelijke afvalstoffen geldt. Gemeenten hebben enige mate van vrijheid in het bepalen van de manier van heffing. Het wijzigen van de systematiek van de afvalstoffenheffing is geen noodzaak om de doelstelling van kostendekkendheid te halen. Hoogstens draagt een meer individuele vorm van heffen bij aan het beperken van het ontstaan van afval en in die zin aan het behalen van de doelstelling om de kosten van grof huishoudelijk afval te beperken.

2.2 Stand van zaken brengplaats

Een andere belangrijke conclusie van de diftarnota 2002 was dat het hebben van een brengplaats een essentiële voorwaarde is voor het invoeren van diftar. In de Kadernota is het hebben van een brengplaats een belangrijke voorwaarde genoemd voor het realiseren van de doelstelling om het gewenste voorzieningenniveau te halen en de te realiseren bronscheiding van 53%. In de Kadernota wordt er nog van uitgegaan dat de eerste fase (inrichting met een aantal basisvoorzieningen) eind 2003 gerealiseerd zou zijn. De tweede fase zou samenvallen met de onderbrenging van het gehele Uitvoerend Bedrijf op de locatie Hofweg.

De realisatie van een brengplaats heeft echter grote vertraging opgelopen door moeilijkheden van ruimtelijke aard. Toen werd ingezet om in de eerste fase toch een aantal basisvoorzieningen in te richten gooide veiligheidsaspecten roet in het eten. De aldaar aanwezige kabels en leidingen bleken niet bestand tegen zwaar verkeer. Er is hard gewerkt aan een globaal bestemmingsplan voor het gebied aan de Hofweg, waar naast de brengplaats ook het Uitvoerend bedrijf wordt gevestigd. Het ontwerp heeft inmiddels ter inzage gelegen en is vastgesteld in de raadsvergadering van 1 juli 2004. De realisatie van de plannen zal enkele jaren in beslag nemen.

3. Onderzoek 2002

3.1 Onderzoek 2002 en behandeling in de commissie Ruimte

De commissie Ruimte heeft in haar vergadering van 4 december 2002 uitgebreid gediscussieerd over de mogelijkheden van gedifferentieerde tarieven in Voorschoten. Het "Verkennd onderzoek tariefdifferentiatie in de gemeente Voorschoten" en de nota "Tariefdifferentiatie in Voorschoten" waren door het college van B&W als discussiestuk doorgestuurd naar de gemeenteraad.

De conclusies en aanbevelingen van het Verkennd onderzoek en de nota zijn kort weergegeven:
conclusies

- ✓ alleen de combinatie MSTS inzamelsysteem- diftar op basis van gewicht is geschikt;
- ✓ in de hoogbouw kan het weeg-omslagsysteem worden toegepast (geen individuele weging);
- ✓ meerwaarde is een daling van de totale hoeveelheid afval met 22%;
- ✓ een kanttekening bij de milieueffecten is dat het niet bekend is in hoeverre de toename in hergebruik wordt veroorzaakt door diftar of door het optimaliseren van de voorzieningen van gescheiden inzameling;
- ✓ invoering van diftar leidt tot een stijging van de kosten van € 6 per aansluiting;
- ✓ er moet rekening gehouden worden met afvaltoerisme en illegale dumpingen, waardoor extra kosten gemaakt moeten worden voor handhaving, zwerfvuilbestrijding en voorlichting;
- ✓ het hebben van een brengplaats is een voorwaarde, de tarieven voor het ophalen van grofvuil moeten hoger zijn dan voor het brengen naar een milieustraat.

aanbevelingen

- ✓ uitstel van de besluitvorming over diftar totdat de brengplaats is gerealiseerd;
- ✓ overwegen of het zinvol is de gescheiden inzameling verder te optimaliseren;
- ✓ afvragen of het zinvol is over te gaan op differentiatie naar huishoudgrootte.

De kosten van de invoering van diftar kunnen niet worden terugverdiend, omdat de benodigde reductie in afval te hoog is. Diftar op basis van wegen in laagbouw en een weeg-omslagsysteem in hoogbouw zou zelfs leiden tot een stijging van 3% van de gemiddelde afvalstoffenheffing in 2002. Als je burgers met een financiële prikkel wil dwingen hun afval beter te scheiden, moet je die burger daartoe ook in staat stellen. Als gemeente moet je optimale voorzieningen treffen zodat burgers in de gelegenheid zijn op een eenvoudige manier afval gescheiden af te voeren. Een brengplaats waar voornamelijk grof huishoudelijk afval kan worden gebracht is daarbij een essentiële voorwaarde.

De keuze die destijds aan de commissie is voorgelegd was:

- I. Uitstel van de besluitvorming over tariefdifferentiatie op basis van het gecombineerde systeem wegen in laagbouw en weeg-omslagsysteem in hoogbouw tot de brengplaats gerealiseerd is, met behoud van het huidige tariefstelsel;
- II. Uitstel van de besluitvorming over tariefdifferentiatie op basis van het gecombineerde systeem wegen in laagbouw en weeg-omslagsysteem in hoogbouw, maar wel overgaan op differentiatie naar grootte van het huishouden voor een minimale periode van vier jaar.

Voor beide alternatieven geldt dat het optimaliseren van de inzamelvoorzieningen moet worden doorgezet.

De meningen binnen de commissie waren verdeeld en men heeft het voorstel van de toenmalige wethouder gevolgd om het bestaande tariefsysteem voorlopig te handhaven en door te gaan met het verbeteren van het voorzieningenniveau. Afgesproken werd de discussie vervolgens weer op te pakken als de brengplaats zou zijn gerealiseerd eind 2003. Er heeft geen behandeling in de raadsvergadering plaatsgevonden.

4. Gevulei

4.1 Diftarnotitie Gevulei

Bijna alle Gevulei-gemeenten (Leiden, Leiderdorp, Alkemade, Wassenaar, Oegstgeest, Zoeterwoude en Voorschoten) hebben in de afgelopen jaren ieder voor zich onderzocht of de invoering van diftar interessant is en ook in Gevuleiverband is er al eerder over gesproken. Deze onderzoeken hebben niet geleid tot invoering van diftar, behalve in de gemeente Zoeterwoude. In bijlage VI vindt u een overzicht van de heffingssystematiek in onze regiogemeenten.

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Gevulei dd 12 februari 2004 is de notitie "Diftar: het standpunt van de Gevulei" vastgesteld. Aanleiding voor het onderzoek was de uitkomst van de sorteeraanlyse en de wens om de scheidingsresultaten binnen het gebied te verbeteren. Tevens wilde men onderzoeken of er door ontwikkelingen nieuwe mogelijkheden ontstaan waren op het gebied van diftar en of er bij collectieve invoering schaalvoordelen te realiseren zouden zijn.

Het onderzoek is uitgegaan van een kostenneutrale invoering en de keuze voor één systeem voor het hele gebied vanwege de schaalvoordelen. De besparingen door een beter scheidingsgedrag en het terugdringen van de hoeveelheid restafval moeten de kosten van de invoering van een diftarsysteem dekken. De invoering van meerdere diftarsystemen naast elkaar geeft discussie over de verrekening van de verschillen in kosten en baten van de systemen, de rechtvaardigheid van verschillende tariefstructuren binnen de regio en de gevolgen van die verschillen voor het aanbodgedrag (ontwijkgedrag).

De conclusie van het onderzoek is dat door de aanwezigheid van 34% hoogbouw en historische kernen (ruimtegebrek) binnen de regio er eigenlijk maar een systeem in aanmerking komt en dat is de dure zak. Dit systeem is gemakkelijk in te voeren zonder al te hoge kosten. Echter, deze voordelen gaan niet op in onze regio. De inzameling in het Gevuleigebied is sterk gemechaniseerd. Invoering van de dure zak betekent aanzienlijke kapitaalvernietiging, grote beperkingen door arbovoorschriften en het niet kunnen voldoen aan de contractverplichting om het afval in gesloten containers aan te bieden. Gebleken is tevens dat de beoogde reductie van restafval bij de invoering van de dure zak achterwege blijft. Er is geen koppeling tussen het gewicht van de zak en de te verrekenen kosten. Het scheiden van afval wordt zo niet gestimuleerd. De dure zak leidt dan ook zeker niet altijd tot een reductie van de kosten en een verlaging van de afvalstoffenheffing.

In het onderzoek is de aanbeveling opgenomen niet te kiezen voor de dure zak en in te zetten op een verbetering van de afvalscheiding door optimalisering van de voorzieningen en voorlichting en communicatie. Daarbij wordt wel aangetekend dat het advies sterk tijdsgebonden is en dat de afweging om op diftar over te gaan regelmatig gemaakt moet worden. Ontwikkelingen op het gebied van het inzamelsystemen en de techniek voor collectieve diftarsystemen kunnen daar aanleiding toe geven.

5. Tijd voor diftar?

5.1 Voorwaarden voor diftar

De belangrijkste argumenten in 2002 om diftar niet in te voeren waren het ontbreken van een brengplaats en een stijging van de kosten doordat de noodzakelijke daling van het afvalaanbod niet gerealiseerd zal kunnen worden. De vraag is nu of er tussen december 2002 en juli 2004 ontwikkelingen zijn geweest die de situatie dusdanig hebben veranderd dat de argumenten van toen niet meer opgaan of dat er nieuwe argumenten te noemen zijn die een ander licht op de zaak werpen.

Er moet helaas geconstateerd worden dat de realisatie van de brengplaats ernstige vertraging heeft opgelopen. Door de ontwikkelingen in het Hofweggebied zal realisatie nog enkele jaren vergen. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat de mogelijkheden onderzocht worden gebruik te maken van een brengplaats in een buurgemeente.

De aannames en gegevens die als grondslag gediend hebben voor de berekende milieu-effecten en financiële effecten van de invoering van diftar zijn niet wezenlijk veranderd. De conclusie dat de besparingen die gerealiseerd kunnen worden niet op zullen wegen tegen de kosten die gemaakt moeten worden is nog steeds van kracht.

De argumenten van 2002 die pleiten tegen invoering van diftar zijn nog steeds actueel.

Nieuwe argumenten voor invoering van diftar zijn er evenmin. Er is zelfs een argument *tegen* bijgekomen. Uit het onderzoek gedaan in Gevulei-verband is geconcludeerd dat er met het huidige inzamelsysteem en de huidige stand der techniek geen voordeel te halen is door diftar regiobreed in te voeren. Daarnaast is het een gegeven dat van de negen Gevulei-gemeenten er zeven een individueel onderzoek hebben laten doen dat evenmin geleid heeft tot diftar. Er gaat dus ook geen positief effect uit van de invloed van de regio.

Het speelveld overziende is er geen aanleiding om op korte termijn over te gaan op gedifferentieerde tarieven die een directe relatie leggen tussen afvalaanbod en te betalen kosten. De enige reden die overblijft is de politieke afweging "wel of geen diftar" de doorslag te laten geven. De invoering moet dan gepaard gaan met een geforceerde opschaling van het voorzieningenniveau. Dit zou echter het beleidskader neergelegd in de Kadernota ontwrichten en forse financiële ingrepen vereisen.

6. Van type woning naar type huishouding

6.1 Huidig systeem met type woning

In ons huidige systeem van tariefberekening wordt onderscheid gemaakt tussen bejaardenetagewoning, overige bejaardenwoning/ etagewoning en overige woonruimte. Deze vorm van heffing wordt al geruime tijd toegepast. De facturering vond plaats via de NUON. Het aantal klachten over de wijze van heffing was gering. Een maal is het tot een rechtszaak gekomen, waarin Voorschoten in het gelijk gesteld is. Uit de uitspraak blijkt dat deze vorm van differentiatie mogelijk is.

De differentiatie in het tarief is gebaseerd op een vooraf veronderstelde aanname dat bepaalde woningen meer afval aanbieden dan andere. Binnen een bepaalde categorie woningen treden verschillen op in de hoeveelheid aangeboden afval, maar dat heeft geen financiële consequenties. Er is geen direct verband tussen het afvalaanbiedgedrag en het te betalen tarief.

Sinds 1 januari 2004 factureert de gemeente zelf de afvalstoffenheffing. Door deze zelfstandige aanslag is het voor burgers veel duidelijker welk tarief zij betalen. Dit heeft geleid tot diverse klachten:

- Bewoners van woningen die zijn aangeslagen voor het tarief etage-woningen maken bezwaar en geven aan dat deze woningen bejaarden-etagewoningen zijn;
- Alleenstaanden en/of 65-plussers woonachtig in overige woonruimten maken bezwaar tegen de aanslag met de argumenten:
 - Het is in strijd met de grondwet wegens leeftijdsdiscriminatie
 - 1 persoon heeft minder afval dan 2 of meer personen
 - een 65-plusser woonachtig in overige woonruimte naast een groot gezin, heeft weinig afval maar betaalt hetzelfde bedrag
 - een benedenwoning met tuin heeft meer afval dan een bovenwoning, maar beide typen woningen worden betrokken in het tarief etagewoning.

De bezwaren worden meestal ongegrond verklaard op grond van de overweging dat er bij de tariefstructuur vanuit wordt gegaan dat vanuit een bejaardenetagewoning minder afval wordt geproduceerd dan vanuit een etagewoning of een bejaardenwoning en dat vanuit deze soort woningen weer minder geproduceerd wordt dan vanuit een overige woonruimte. Het is echter lastig dit te onderbouwen, met name het verschil tussen een etagewoning en een bejaarden-etagewoning.

Wat is de definitie van een bejaardenwoning? De grootte van de woning geeft geen indicatie. Sommige bejaardenwoningen zijn groter dan overige woonruimtes. In de praktijk blijkt zelfs dat er 65-plussers in overige woonruimte wonen en dat er jongeren in "bejaardenwoningen" wonen.

In de Gemeentewet is bepaald dat het bedrag van een gemeentelijke belasting niet afhankelijk mag worden gesteld van het inkomen, de winst of het vermogen. Als besloten wordt tot het behoud van het huidige systeem zal de differentiatie tussen de drie typen woningen duidelijk aangeduid moeten worden. De differentiatie mag niet voortkomen uit de gedachte dat bejaarden minder draagkrachtig zouden zijn.

6.2 Onderscheid etagewoning en overige woonruimte

Een variant op de differentiatie naar type woning is het onderscheid tussen etagewoningen en overige woonruimten. De moeilijk te definiëren typering "bejaarden" wordt uit het systeem gehaald. Daarvoor in de plaats wordt de grens gelegd tussen bovenwoningen en benedenwoningen, waarbij het hebben van een tuin een rol speelt en dus het aanbod van tuinafval. Tuinafval is ten opzichte van de componenten groente en fruit verreweg de grootste component van het gft-afval. Er is een redelijk goede berekening te maken van het verschil in kosten van woningen met en zonder tuin. Het maken van onderscheid op het aanbod van tuinafval is derhalve goed te beargumenteren.

6.3 Systeem met type huishoudens

Een veel toegepaste systeem in gemeenten is de heffing naar type huishouden. Meestal wordt gedifferentieerd naar een – en meerpersoonshuishoudens, soms is er een derde categorie tweepersoonshuishoudens. Dit systeem wordt door velen als een rechtvaardig systeem gevoeld. Dit is inderdaad grotendeels een gevoel, want ook bij dit systeem is er geen feitelijke relatie tussen afvalaanbod en de te betalen kosten. Ook nu wordt er uitgegaan van aannames over het afvalaanbod van huishoudens. Uit onderzoek blijkt echter dat er geen specifieke hoeveelheid rest en gftafval te noemen is die wordt aangeleverd door één categorie huishoudens. Binnen een categorie is er een grote spreiding van het afvalaanbod. Een groot percentage van de categorie biedt *of* minder dan de helft *of* het dubbele van een fictief normgewicht. In algemene zin is het wel zo dat bij zowel het gft als het restafval sprake is van een stijgend gemiddeld afvalaanbod naarmate het huishouden groter wordt.

6.4 Argumenten voor en tegen

Er zijn een aantal argumenten te noemen die pleiten voor of tegen het wijzigen van het huidige tarief.

Voor wijziging:

- er ontbreekt een deugdelijke onderbouwing van het onderscheid tussen bejaarden en etagewoningen en overige woonruimte;
- er ontbreekt een aanname over de hoeveelheid afval per type woning;
- in een bepaald type woning wonen niet altijd de bewoners waarop de typering slaat;
- gevoelsmatig is differentiatie op type huishouden iets rechtvaardiger;

Tegen wijziging:

- in beide systemen is er geen feitelijke relatie tussen afvalaanbod en te betalen kosten, dus levert wijziging beperkte meerwaarde op;
- het is niet zinvol te wijzigen naar een ander “aannamesysteem” als op (korte) termijn overgegaan wordt op “echte diftar” (differentiatie naar volume, gewicht en/of frequentie);
- alleenstaande bejaarden in bejaarden-etagewoningen gaan er bij wijziging naar één en meerpersoonshuishouden fors op achteruit (circa 28%), terwijl die groep vermoedelijk het minste afval aanbiedt;
- er worden geen administratieve kosten gemaakt voor een wijziging.

6.5 Overzicht tarieven

Systeem	Tarief 2004 in euro	Tarief 2005 in euro
Bejaarden-etagewoning	189,64	193,43
Overige bejaardenwoning, etagewoning	230,47	235,08
Overige woonruimten	305,73	311,84
Eénpersoonshuishouden		245,30
Meerpersoonshuishouden		308,23

7. Conclusies

7.1 Inleiding

Doelstelling van deze notitie is een aanzet te geven tot een hernieuwde discussie over het toepassen van gedifferentieerde tarieven in de afvalstoffenheffing. De discussie zal moeten leiden tot een keuze voor "echte" diftar, dus een systeem waarbij er een directe relatie gelegd wordt tussen het aangeboden afval en de te betalen prijs of een differentiatie op type woning of type huishouden. Naast de stukken die ten grondslag hebben gelegen aan de discussie in 2002 liggen er nu de Kadernota Afvalinzameling 2004-2008 en de notitie "Diftar: het standpunt van de Gevulei".

7.2 Conclusies

De belangrijkste argumenten in 2002 om diftar niet in te voeren waren het ontbreken van een brengplaats en een stijging van de kosten doordat de noodzakelijke daling van het afvalaanbod niet gerealiseerd zal kunnen worden. De vraag is nu of er tussen december 2002 en juli 2004 ontwikkelingen zijn geweest die de situatie dusdanig hebben veranderd dat de argumenten van toen niet meer opgaan of dat er nieuwe argumenten te noemen zijn die een ander licht op de zaak werpen. Er moet helaas geconstateerd worden dat de realisatie van de brengplaats ernstige vertraging heeft opgelopen. Door de ontwikkelingen in het Hofweggebied zal realisatie nog enkele jaren vergen. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat de mogelijkheden onderzocht worden om gebruik te maken van een brengplaats in een buurtgemeente.

De aannames en gegevens die als grondslag gediend hebben voor de berekende milieu-effecten en financiële effecten van de invoering van diftar zijn niet wezenlijk veranderd. De conclusie dat de besparingen die gerealiseerd kunnen worden niet op zullen wegen tegen de kosten die gemaakt moeten worden is nog steeds van kracht.

De argumenten van 2002 die pleiten tegen invoering van diftar zijn nog steeds actueel.

Nieuwe argumenten voor invoering van diftar zijn er evenmin. Er is zelfs een argument *tegen* bijgekomen. Uit het onderzoek gedaan in Gevulei-verband is geconcludeerd dat er met het huidige inzamelsysteem en de huidige stand der techniek geen voordeel te halen is door diftar regiobreed in te voeren. Daarnaast is het een gegeven dat van de negen Gevulei-gemeenten er zeven een individueel onderzoek hebben laten doen dat evenmin geleid heeft tot diftar. Er gaat dus ook geen positief effect uit van de invloed van de regio.

Het speelveld overziende is er geen aanleiding om op korte termijn over te gaan op gedifferentieerde tarieven die een directe relatie leggen tussen afvalaanbod en te betalen kosten. De enige reden die overblijft is de politieke afweging "wel of geen diftar" de doorslag te laten geven. De invoering moet dan gepaard gaan met een geforceerde opschaling van het voorzieningenniveau. Dit zou echter het beleidskader neergelegd in de Kadernota ontwrichten en forse financiële ingrepen vereisen.

In ons huidige systeem van tariefberekening wordt onderscheid gemaakt tussen bejaardenetagewoning, overige bejaardenwoning/ etagewoning en overige woonruimte. Deze vorm van heffing wordt al geruime tijd toegepast. De differentiatie in het tarief is gebaseerd op een vooraf veronderstelde aanname dat bepaalde huishoudens meer afval aanbieden dan andere. Binnen een bepaalde categorie huishoudens treden verschillen op in de hoeveelheid aangeboden afval, maar dat heeft geen financiële consequenties. Er is geen feitelijk verband tussen het afvalaanbiedgedrag en het te betalen tarief. Een veel toegepast systeem in gemeenten is de heffing naar type huishouden. Meestal wordt gedifferentieerd naar één – en meerpersoonshuishoudens, soms is er een derde categorie tweepersoonshuishoudens. Dit systeem wordt door velen als een rechtvaardig systeem gevoeld. Dit is inderdaad grotendeels een gevoel, want ook bij dit systeem is er geen feitelijke relatie tussen afvalaanbod en de te betalen kosten. Ook nu wordt er uitgegaan van aannames over het afvalaanbod van huishoudens.

Er zijn een aantal argumenten te noemen die pleiten voor of tegen het wijzigen van het huidige tarief.

Voor wijziging:

- er ontbreekt een deugdelijke onderbouwing van het onderscheid tussen bejaarden en etagewoningen en overige woonruimte;
- er ontbreekt een aanname over de hoeveelheid afval per type woning;
- in een bepaald type woning wonen niet altijd de bewoners waarop de typering slaat;
- gevoelsmatig is differentiatie op type huishouden iets rechtvaardiger;

Tegen wijziging:

- in beide systemen is er geen relatie tussen afvalaanbod en te betalen kosten, dus levert wijziging beperkte meerwaarde op;
- het is niet zinvol te wijzigen naar een ander "aannamesysteem" als op (korte) termijn overgegaan wordt op "echte diftar" (differentiatie naar volume, gewicht en/of frequentie);
- alleenstaande bejaarden in bejaarden-etagewoningen gaan er bij wijziging naar één en meerpersoonshuishouden fors op achteruit (circa 28%), terwijl die groep vermoedelijk het minste afval aanbiedt;
- er worden geen administratieve kosten gemaakt voor een wijziging.

7.3 Aanbevelingen

Er kan een keuze gemaakt worden voor de invoering van echte diftar, het behoud van het huidige systeem, een wijziging naar het systeem etagewoning en overige woonruimten of een wijziging naar een systeem met één- en meerpersoonshuishoudens.

Besluitvorming over de invoering van echte diftar dient minimaal te worden uitgesteld tot het moment dat een brengplaats is gerealiseerd. Beter nog is uitstel tot 2008, het jaar dat de beleidsvoornemens uit de Kadernota uitgevoerd moeten zijn en een evaluatie zal plaatsvinden. Het voorzieningenniveau is dan op het gewenste peil en de burgers worden in de gelegenheid gesteld hun afval optimaal gescheiden aan te bieden. Dan is het moment aangebroken eventueel de financiële prikkel van diftar, als laatste zetje tot goed scheidingsgedrag, toe te dienen.

Rest de keuze voor behoud van het huidige systeem, wijziging naar etagewoning en overige woonruimten of wijziging naar één- en meerpersoonshuishoudens. Er zijn argumenten voor en tegen aangedragen. Het is van belang dat ook zeker bij een keuze voor behoud van het huidige systeem een goede onderbouwing wordt gegeven.

g e m e e n t e
VOORSCHOTEN

Besluit

403477

Nr.

De raad der gemeente Voorschoten;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders dd. , nr. ;

- overwegende de conclusies en aanbevelingen van de notitie "Gedifferentieerde tarieven over~wegen en typeren";
- overwegende het standpunt van de Leidse regio neergelegd in de notitie "Diftar: het standpunt van de Gevulei";
- overwegende dat de brengplaats nog niet is gerealiseerd en diftar in de huidige situatie niet kostenneutraal kan worden ingevoerd;
- de overstap naar een ander tariefstelsel gewenst is,

b e s l u i t :

tot het invoeren van een tariefstelsel gebaseerd op en het tarief te differentiëren naar

tot vaststelling van de hieruit voortvloeiende begrotingswijziging van de begroting van Algemene Dienst voor het dienstjaar 2005.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
 van de raad der gemeente Voorschoten,
 gehouden op

de secretaris,

de voorzitter,

